

GS brief aan Provinciale Staten

Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
14 november 2023

Ons kenmerk
PZH-2023-842706576
DOS-20250007638

Bijlagen
1

Aan Provinciale Staten

Onderwerp:

Vastleggen afgesproken wijziging concessie Drechtsteden, Molenlanden en Gorinchem

Geachte Statenleden,

De afgelopen jaren zijn als gevolg van de coronacrisis enkele wijzigingen aangebracht in het aanbod van de OV-concessie Drechtsteden, Molenlanden en Gorinchem (DMG). Het is nodig deze besluitvorming te verwerken in de concessiebeschikking omdat we voornemens zijn de looptijd van de concessie te verlengen. Deze verlenging is noodzakelijk om de door u zeer gewenste aanschaf van de nieuwe treinen voor de MerwedeLingelijn (MLL) mogelijk te maken. U heeft besloten tot verlenging op 12 oktober 2022.

Met deze brief informeren wij u over het besluit dat wij hiervoor hebben genomen en aan Qbuzz hebben gestuurd. We hebben afspraken gemaakt over de bestaande concessie, die ook een goede basis bieden voor de aanstaande verlengde concessie. De afspraken passen binnen zowel het Beleidskader van de bestaande concessie, als het Transitieplan OV, allebei vastgesteld als kaderstellende stukken door Provinciale Staten.

Verlaging aanbod OV door corona

Tijdens corona heeft het Rijk het OV ondersteund met middelen. Dit ging door middel van de BVOV¹ in 2021 en 2022 en de TVOV² in 2023. Niet alle tekorten werden door de regelingen afgedekt. Hierdoor hebben vervoerders bezuinigd op de uitgaven. Hierdoor was vermindering van het aanbod aan OV noodzakelijk. Nu de Rijkssteun vanaf 2024 ophoudt te bestaan is het noodzakelijk dat de concessie DMG weer op eigen benen komt te staan.

Het meest in het oog springende gevolg van de coronapandemie in de afgelopen jaren is dat het aantal dienstregelingsuren voor de bus (DRU's) is verlaagd. De grootste wijzigingen op vervoerkundig gebied zijn te vinden in het landelijk gebied. Zwakkere streeklijnen die bijvoorbeeld een keer per uur reden of minder zijn opgeheven, waar betere deur-haltdiensten voor in de plaats zijn gekomen. Specifiek voor de MLL geldt dat het aantal Dienstregelingskilometers ook is verlaagd. Dat komt tot uiting in een trein per half uur tussen Dordrecht en Gorinchem in de vakantieperioden in plaats van een trein per kwartier. Ook rijdt het hele jaar door vanaf 21.00 uur één trein per uur tussen Gorinchem en Geldermalsen in plaats van twee. De vervoerkundige wijzigingen passen binnen de

¹ BVOV = BeschikbaarheidsVergoeding Openbaar Vervoer

² TVOV = TransitieVergoeding Openbaar Vervoer

voorwaarden van het op 25 mei 2021 door Provinciale Staten vastgestelde Transitieplan Openbaar Vervoer Zuid-Holland. Met dit besluit wordt dit ook geformaliseerd.

Groei aanbod in de komende jaren

Het is gewenst om het vervoersaanbod de komende jaren weer uit te breiden. Hiermee maken we het OV aantrekkelijker en kunnen we toekomstige reizigersgroei beter opvangen. Hiervoor is in de concessie een groeipad van het aantal DRU's opgenomen, gebaseerd op de te verwachten reizigersgroei. De DRU's die extra komen te rijden ten opzichte van de situatie in 2023 worden vanaf 2025 ingezet op met name de hoogwaardige buslijnen van R-net en snelBuzz. Hiervoor wordt gekozen, omdat deze lijnen in rijtijd concurrerend zijn met de auto en daardoor meer reizigers en meer opbrengsten genereren. Hiermee zorgen we er ook voor dat het vervoersaanbod beter past bij de reizigersgroei op deze lijnen.

Ketendiensten versterken

Naast diensten per lijnbus en trein biedt Qbuzz ook andere ketendiensten aan die zich vooral richten op het vervoer naar en van de halte (ook wel: voor- en natransport). Hieronder vallen onder andere de bestelBuzz die in de gemeente Molenlanden aansluiting biedt op de snelBuzz naar Rotterdam en Utrecht en de deur-haltetaxi die mensen naar of van de halte brengt. Ook de deelfietsen die Qbuzz in aanbiedt in de Drechtsteden en Gorinchem zijn succesvolle toevoegingen aan het voor- en natransport. Ketendiensten die hun toegevoegde waarde hebben bewezen worden voortgezet en verder uitgebreid. Hiermee ontstaat een completer aanbod van diensten, zodat Qbuzz de reis van deur tot deur organiseert.

Meer reizigersgroei betekent meer aanbod

In de concessie wordt een regeling opgenomen waarmee wordt voorkomen dat een sterkere groei van de reizigersopbrengsten dan nu voorzien, kan leiden tot overcompensatie van Qbuzz. Daar staat tegenover dat de Provincie ook een deel van het risico op tegenvallende reizigersopbrengsten overneemt.

Neemt de groei meer dan 2,5% toe ten opzichte van de raming, dan komen deze opbrengsten toe aan de Provincie die daaruit verdere kwaliteitsimpulsen financiert, bijvoorbeeld met extra ritten of extra deelfietsen. Qbuzz doet hiervoor voorstellen op basis van een openboekcalculatie. In principe behoudt Qbuzz de opbrengstverantwoordelijkheid, maar met deze afspraken worden onevenredig grote winsten voorkomen. Eventuele niet-bestede opbrengsten komen aan het einde van de Concessie toe aan de Provincie.

Daarnaast is afgesproken dat als de groei meer dan 2,5% achterblijft op de prognose, dat de provincie 75% van de consequenties oplost en Qbuzz 25%. Omdat eventueel achterblijvend herstel een financieel risico zou betekenen, wordt overeengekomen dat de provincie haar deel van de kosten mag verrekenen met het aanbod aan DRU's. In de praktijk betekent dit dat het groeipad aan DRU minder hard stijgt en dat niet verder wordt afgeschaald.

Tot slot

De concessie heeft met deze afspraken een stevige basis om weer te groeien en de reiziger op een aantrekkelijke manier te vervoeren.

We zijn met Qbuzz nu in een afrondend stadium over afspraken over de verlenging van de concessie. Wij informeren u voor het eind van het jaar over de uitkomsten hiervan.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

voorzitter,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

drs. J. Smit

Bijlagen

1. Brief aan Qbuzz over bevestiging aanpassingen DMG